

Prof. Dr. H. ERCÜMENT ERDEM
Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
E. Öğretim Üyesi

MİLLETLERARASI TİCARET HUKUKU

Güncellenmiş ve Genişletilmiş 2. Bası

onikilevha
TİCARET HUKUKU

İÇİNDEKİLER

2. BASI İÇİN ÖNSÖZ.....	VII
1. BASI İÇİN ÖNSÖZ.....	IX
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XLVII

Birinci Kitap

KAYNAKLAR

Birinci Bölüm

LEX MERCATORIA

I. KAVRAM.....	2
II. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	3
III. LEX MERCATORIA'NIN KAYNAKLARI.....	6
IV. LEX MERCATORIA'NIN KAPSAMI.....	12

İkinci Bölüm

UNIDROIT İLKELERİ

I. GENEL OLARAK.....	13
----------------------	----

A.	KAPSAMI VE GELİŞİMİ	13
B.	MİLLETLERARASI SÖZLEŞMELER	16
C.	TİCARİ SÖZLEŞMELER	17
II.	HUKUKİ NİTELİĞİ	18
III.	UNIDROIT İLKELERİNİN UYGULANDIĞI HALLER.....	20
A.	TARAFLARCA SÖZLEŞMEDE İLKELERİN UYGULANACAĞININ BELİRTİLMİŞ OLMASI	20
B.	TARAFLARCA SÖZLEŞMEDE HUKUKUN GENEL İLKELERİNE, LEX MERCATORIA'YA VEYA BENZERLERİNE ATIF YAPILMASI.....	21
C.	TARAFLARIN SÖZLEŞMEYE UYGULANACAK BİR HUKUK SEÇMEMESİ	22
D.	MİLLETLERARASI YEKNESAK HUKUK ARAÇLARININ YORUMLANMASI VEYA TAMAMLANMASI	24
E.	MİLLİ HUKUK KURALLARININ YORUMLANMASI VEYA TAMAMLANMASI	25
F.	MİLLİ VE MİLLETLERARASI KANUN YAPICILAR İÇİN MODEL OLARAK KULLANILMASI.....	27
G.	DİĞER KULLANIMLAR	28
IV.	UNIDROIT İLKELERİNİN İÇERİĞİ.....	28

Üçüncü bölüm

ICC MODEL SÖZLEŞMELERİ

I.	GENEL OLARAK	35
II.	ICC MODEL SÖZLEŞMELERİNİN ÖZELLİKLERİ	39
A.	MODEL SÖZLEŞMELERİN AMACI	39
B.	LEX MERCATORIA'YA KATKI.....	41
C.	İYİ DENGELENMİŞ HÜKÜMLER.....	41
D.	KULLANIMI KOLAY FORMAT	42
III.	ICC MODEL SÖZLEŞMELERİN HÜKÜMLERİ	44

A. ORTAK HÜKÜMLER	44
B. İYİ NİYET HÜKMÜ	44
C. MÜCBİR SEBEP	45
D. UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ MADDESİ	46
E. UYGULANACAK HUKUK	48

Dördüncü bölüm

TİCARİ TERİMLER (INCOTERMS®)

I. GENEL OLARAK	51
II. INCOTERMS®'İN TARİHÇESİ	52
A. MİLLETLERARASI HUKUK DERNEĞİNİN ÇALIŞMALARI	52
B. ICC'NİN ÇALIŞMALARI	54
III. INCOTERMS® 2020	55
A. INCOTERMS® 2020'NİN HAZIRLANMASINA ETKEN OLAN NEDENLER	55
B. INCOTERMS® 2020 İLE GETİRİLEN DEĞİŞİKLİKLER	58
1. Maddî Değişiklikler	58
a. Yükleme Kaydı İçeren Konişmentolar ve FCA Incoterms Kuralı	58
b. Masraflar ve Listelendikleri Yer	60
c. CIF ve CIP Kurallarında Farklı Seviyelerde Sigorta Kapsamları	61
d. FCA, DAP, DPU ve DDP Terimlerinde Taşımanın Satıcının veya Alıcının Kendi Taşıma Aracıyla Ayarlanması	62
e. DAT Terimi Kısaltmasının DPU Olarak Değiştirilmesi	62
f. Taşıma Yükümlükleri ve Masraflarına İlişkin Hükümler Arasında Güvenliğe İlişkin Gerekliliklere Yer Verilmesi	63
2. Şeklî Değişiklikler	64

---

a.	Incoterms® 2020'ye Giriş	64
b.	Kullanıcılar İçin Açıklama Notları	65
c.	Incoterms® 2020 Kurallarının Sıralaması	66
d.	DAP ve DPU Kurallarının Yer Değişikliği	67
e.	Incoterms® 2020 Kurallarının Yatay Sunumu	67
C.	INCOTERMS®'İN AMACI VE KAPSAMI.....	68
1.	Amaç	68
2.	Kapsam.....	68
a.	Genel Olarak	68
b.	Incoterms® ile Düzenlenen Konular	69
3.	Kapsam Dışı Konular	73
D.	INCOTERMS®'LERİN SİSTEMATİĞİ.....	77
IV.	TERİMLERE İLİŞKİN ÖZET BİLGİLER.....	80
A.	EXW	80
1.	Uyarılar	80
2.	Tarafların Genel Borçları	81
3.	Teslim-Tesellüm	81
4.	Hasarın Geçişi	82
5.	Taşıma	83
6.	Sigorta	83
7.	Teslim/Taşıma Belgesi – Teslim Kanıtı	83
8.	İhracat/İthalat için Gereken Gümrük İşlemleri	83
9.	Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	84
10.	Masrafların Paylaşımı.....	85
11.	İhbarlar	85
B.	FCA.....	85
1.	Tarafların Genel Borçları	87
2.	Teslim-Tesellüm	87
3.	Hasarın Geçişi	88
4.	Taşıma	89

---

5. Sigorta.....	89
6. Teslim/Taşıma Belgesi	90
7. İhracat/İthalat için Gereken Gümrük İşlemleri	90
8. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	91
9. Masrafların Paylaşımı.....	91
10. İhbarlar	92
C. CPT.....	92
1. Uyarılar	93
2. Tarafların Genel Borçları	94
3. Teslim-Tesellüm	94
4. Hasarın Geçişi	94
5. Taşıma	95
6. Sigorta	95
7. Teslim/Taşıma Belgesi	96
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	96
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	97
10. Masrafların Paylaşımı.....	98
11. İhbarlar	98
D. CIP	99
1. Uyarılar	100
2. Tarafların Genel Borçları	101
3. Teslim-Tesellüm	101
4. Hasarın Geçişi	101
5. Taşıma	102
6. Sigorta	102
7. Teslim/Taşıma Belgesi	104
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	105
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	105
10. Masrafların Paylaşımı.....	106
11. İhbarlar	107

E. DAP	107
1. Uyarılar	108
2. Tarafların Genel Borçları	108
3. Teslim-Tesellüm	108
4. Hasarın Geçişi	109
5. Taşıma	109
6. Sigorta.....	110
7. Teslim/Taşıma Belgesi	110
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	110
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	111
10. Masrafların Paylaşımı.....	112
11. İhbarlar	112
F. DPU.....	113
1. Uyarılar	114
2. Tarafların Genel Borçları	115
3. Teslim-Tesellüm	115
4. Hasarın Geçişi	115
5. Taşıma	116
6. Sigorta.....	116
7. Teslim/Taşıma Belgesi	117
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	117
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	118
10. Masrafların Paylaşımı.....	118
11. İhbarlar	119
G. DDP.....	119
1. Uyarılar	120
2. Tarafların Genel Borçları	121
3. Teslim-Tesellüm	121
4. Hasarın Geçişi	121
5. Taşıma	122

---

6. Sigorta.....	122
7. Teslim/Taşıma Belgesi	122
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	123
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	123
10. Masrafların Paylaşımı.....	124
11. İhbarlar	125
H. FAS	125
1. Uyarılar	126
2. Tarafların Genel Borçları	126
3. Teslim-Tesellüm	126
4. Hasarın Geçişi	127
5. Taşıma	127
6. Sigorta.....	128
7. Teslim/Taşıma Belgesi	128
8. İhracat/İthalat için Gereken Gümrük İşlemleri	128
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	129
10. Masrafların Paylaşımı.....	129
11. İhbarlar	130
I. FOB	130
1. Uyarılar	132
2. Tarafların Genel Borçları	133
3. Teslim-Tesellüm	133
4. Hasarın Geçişi	133
5. Taşıma	134
6. Sigorta.....	134
7. Teslim/Taşıma Belgesi	135
8. İhracat/İthalat için Gereken Gümrük İşlemleri	135
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	136
10. Masrafların Paylaşımı.....	136
11. İhbarlar	137

J. CFR.....	137
1. Uyarılar	138
2. Tarafların Genel Borçları	139
3. Teslim-Tesellüm	139
4. Hasarın Geçişi.....	140
5. Taşıma	140
6. Sigorta	140
7. Teslim/Taşıma Belgesi	141
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	141
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	142
10. Masrafların Paylaşımı.....	143
11. İhbarlar	144
K. CIF	144
1. Uyarılar	145
2. Tarafların Genel Borçları	146
3. Teslim-Tesellüm	147
4. Hasarın Geçişi	147
5. Taşıma	147
6. Sigorta	148
7. Teslim/Taşıma Belgesi	150
8. İhracat/İthalat İçin Gereken Gümrük İşlemleri	150
9. Kontrol/Ambalajlama/İşaretleme	151
10. Masrafların Paylaşımı.....	151
11. İhbarlar	152

İkinci Kitap
MİLLETLERARASI TİCARETTE ÖNEMLİ
SÖZLEŞMELER

Birinci Bölüm
SATIŞ SÖZLEŞMESİ

Birinci Kısım
MİLLETLERARASI SATIŞ HUKUKUNUN
YEKNESAKLAŞTIRILMASI ÇALIŞMALARI

I. GİRİŞ	155
II. İLK ÇALIŞMALAR	156
III. 1964 TARİHLİ LAHEY SÖZLEŞMELERİ.....	157
IV. VİYANA SATIM ANTLAŞMASI	158

İkinci Kısım
MİLLETLERARASI MAL SATIŞ SÖZLEŞMELERİ
HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ANTLAŞMASI
(VİYANA SATIM ANTLAŞMASI)

Birinci Ayrım
VİYANA SATIM ANTLAŞMASININ GENEL OLARAK
TANITILMASI

V. VİYANA SATIM ANTLAŞMASI'NA HÂKİM OLAN İLKELER	162
A. HÜKÜMLERİN TAMAMLAYICILIĞI.....	162
1. Sözleşme Özgürlüğü İlkesi	162
2. İradelerin Yorumu.....	163

B. SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN ÖNCELİĞİ İLKESİ	165
C. SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN AYAKTA TUTULMASI.....	165
D. TEAMÜLLERİN ÖNEMİ.....	166
1. Genel Olarak	166
2. Teamül Tanımı ve Teamüllerin VSA Hükümlerine Göre Üstünlüğü.....	167
3. Teamüller ve Alışkanlıklar	169
a. Taraflar Arasında Kararlaştırılan Teamüller ve Alışkanlıklar	169
aa. Incoterms	171
bb. Genel İşlem Şartları	172
b. Tarafların Bildiği veya Bilmesi Gereken Teamüller ve Alışkanlıklar	174
c. Viyana Satım Antlaşması m. 9/1 ve m. 9/2 Arasındaki İlişki.....	178
4. Viyana Satım Antlaşması Kapsamında Teamüllerin İşlevi.....	180
a. Sözleşmenin Kurulması	180
b. Sözleşmenin İçeriği ve İfası	181
c. Sözleşmenin Yorumu ve Değiştirilmesi	182
E. DÜRÜSTLÜK İLKESİ.....	184
VI. YAPISI.....	187

İkinci Ayrım

VİYANA SATIM ANTLAŞMASININ UYGULAMA ALANI

I. YERSEL UYGULAMA ALANI	190
A. TEMEL KOŞUL: İŞ YERLERİNİN FARKLI DEVLETLERDE BULUNMASI.....	191
1. İş Yeri	192
2. Farklı Devlet.....	194
a. Farklı Devletlerin Âkit Devlet Olması.....	194

b. Devletler Özel Hukuku Kurallarının Öngörmesi	195
B. TAMAMLAYICI KOŞUL	197
C. ÇEKİNCELER	198
1. VSA m. 1/1, b Hükmüne İlişkin Çekince	198
2. Federal Devletlere ve Bölgesel Birleşmelere İlişkin Çekince	200
II. MADDİ UYGULAMA ALANI	201
A. SATIŞ SÖZLEŞMESİ	202
B. MAL KAVRAMI	203
C. SINIRLAMALAR	204
1. Bazı Satış Türleri	204
2. Satış Konusu Bazı Mallar	207
3. Satış ile Yakınlık Gösteren Bazı Sözleşmeler	210
4. Satışa İlişkin Bazı Konular	213
III. ZAMANSAL UYGULAMA ALANI	218

Üçüncü Ayrım

SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN KURULUŞU

I. KARŞILIKLI VE UYGUN İRADE BEYANLARI	221
A. İCAP	222
1. Kavram	222
2. Hükümleri	223
B. KABUL	224
1. Kavram	224
2. Hükümleri	226
C. SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN KURULDUĞU AN	229
II. SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN ŞEKLİ	229
A. ŞEKİL SERBESTİSİ	229
B. ÇEKİNCELER	231
C. SATIŞ SÖZLEŞMESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ	232

Dördüncü Ayrım

**SATIŞ SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN BORÇLARI
VE AYKIRILIK DURUMUNDA YAPTIRIMLAR**

I. SATICININ BORÇLARI	235
A. GENEL OLARAK	235
B. MALLARI TESLİM.....	236
1. Genel Olarak	236
2. Teslime İlişkin Genel Esaslar.....	237
3. Teslim Yeri	242
a. Genel Olarak	242
b. Tarafların Seçimi	244
aa. Seçim Şekli	244
aaa. Tarafların Seçimi Açık veya Örtülü Olabilir.....	244
bbb.Taraflar İlk Anlaşmalarını Değiştirmekte Her Zaman Serbesttir.....	250
ccc. Tarafların Seçiminin Geçerliliği VSA'na Bağlı Değildir	251
bb. Sonuç.....	251
c. Tarafların Seçim Yapmaması	251
aa. Taşıma İçeren Satışlar	252
aaa. Sorun.....	252
bbb.Öngörülen Olasılık.....	257
ccc. Sonuç	260
bb. Çeşitli Mal Tiplerine İlişkin Satışlar	262
cc. Diğer haller	265
4. Teslim Zamanı.....	267
a. Genel Olarak	268
b. Tarafların Seçimi Halinde.....	270
aa. Genel Olarak	270
aaa. Seçim Açık veya Örtülü Olabilir	270
bbb.Taraflar İlk Anlaşmalarını Değiştirmekte Her Zaman Serbesttirler.....	272

ccc. Tarafların Seçiminin Geçerliliği VSA'da	
Düzenlenmez	273
bb. Belirli bir Tarih Seçimi	273
aaa. Uygulama Şartları.....	273
bbb.Sonuçlar.....	274
cc. Belirli Bir Dönemin Saptanması.....	274
aaa. Uygulama Şartları.....	275
bbb.Sonuçlar.....	279
c. Tarafların Seçiminin Yokluğunda	279
aa. Kural.....	279
bb. Geciktirici Şarta Bağlı Sözleşme	282
d. Teslim Zamanına İlişkin Yorum Kuralları	283
C. MÜLKİYETİ GEÇİRME BORCU.....	283
D. MALA İLİŞKİN BELGELERİ VERME BORCU	284
1. Genel Olarak	284
2. Belgelerin Niteliği.....	286
3. İfa Zamanı ve İfa Yeri	289
4. Belgelerin Erken Teslimi	293
a. Genel olarak.....	293
b. Kuralın İçeriği.....	294
E. AYIBA KARŞI TEKEFFÜL BORCU	295
1. Maddi Uygunluk.....	295
a. Satış Sözleşmesindeki Düzenleme	295
b. VSA'daki Düzenleme	298
2. Hukuki Uygunluk.....	301
a. Zapta Karşı Tekeffül.....	301
b. Fikri Haklara Karşı Tekeffül	302
3. Malların Uygun Olması Gereken Zaman	302
4. Uygunluğun Saptanması.....	304
5. Ayıp İddialarına Karşı Def'iler	304
II. SATICININ SÖZLEŞMEYE AYKIRILIĞI HALİNDE	
ALICININ HAKLARI.....	308

A. GENEL OLARAK	310
B. AYNEN İFA	313
1. Şartları	314
2. Hükümleri	315
C. AYIPLI MALLAR YERİNE YENİLERİNİ İSTEMEK.....	316
D. AYIBIN GİDERİLMESİNİ İSTEMEK.....	316
E. SEMENİN İNDİRİLMESİNİ İSTEMEK.....	318
F. SÖZLEŞMEDEN DÖNME	319
1. Genel Olarak	319
a. Dönme İhbarı.....	320
b. Malların İadesi.....	322
2. Sözleşmeye Esaslı Aykırılık	322
3. Hiç Teslim Olmaması	326
III. ALICININ BORÇLARI.....	327
A. GENEL OLARAK	327
B. SEMENİN ÖDENMESİ	327
1. Semen Saptanması	327
a. Genel Olarak	327
b. Tarafların Öngörmemesi	328
c. Malın Ağırlığına Göre Saptanması.....	330
2. Ödemeye İlişkin Düzenlemeler.....	331
a. Genel Olarak	331
b. Ödeme Yeri.....	331
c. Ödeme Zamanı.....	333
C. MALLARIN TESLİM ALINMASI	336
D. DİĞER BORÇLAR.....	337
IV. ALICININ SÖZLEŞMEYE AYKIRILIĞI HALİNDE SATICININ HAKLARI	338
V. ALICI VE SATICIYA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER	339
A. VADEDEN ÖNCE SÖZLEŞMEYE AYKIRILIK.....	340
1. Genel Olarak	340

---

2. İfanın Askıya Alınması.....	340
a. Şartları	340
b. Hükümleri	341
3. Sözleşmeden Dönme.....	342
a. Şartları	342
aa. Sözleşmeye Muhtemel Bir Esaslı Aykırılık	343
bb. İhbar.....	344
b. Hükümleri	344
4. Tazminat	344
a. Genel Olarak.....	344
b. Şartları	345
c. Hükümleri	348
d. Sözleşmeden Dönme Halindeki Özel Uygulamalar... 349	
aa. Somut Yöntem	349
bb. Soyut Yöntem.....	351
e. Faiz	352
B. SORUMLULUKTAN KURTULMA	354
1. Genel Olarak.....	354
2. İfa Engeli	355
a. Genel Olarak.....	355
b. Uygulanma Şartları.....	355
c. Hükümleri	357
3. Üçüncü Kişinin Adem-i İfası	358
4. Karşı Tarafın Eylem veya İhmâli.....	359
C. SÖZLEŞMEDEN DÖNMENİN SONUÇLARI	360
1. Tarafların Borçtan Kurtulmaları	361
2. İade Yükümü.....	362
a. İadede Ana Kural	363
b. İade Zamanı.....	363
c. Masraflar.....	364
d. İade Yeri.....	364

e. Diğer Özellikler.....	364
--------------------------	-----

İkinci Bölüm

ACENTELİK SÖZLEŞMESİ

I. KAVRAM	365
A. TANIM.....	365
B. ORTAYA ÇIKIŞI	366
C. ÖNEMİ.....	367
D. BENZER SÖZLEŞMELERDEN AYIRT EDİLMESİ.....	368
1. Genel Olarak	368
2. Simsarlık ve Komisyon Sözleşmelerinden Farkları	368
3. Tek Satıcı, Franchise ve Bayilik Sözleşmelerinden Farkları	369
4. Hizmet Sözleşmesinden Farkları	370
5. Pazarlamacılık Sözleşmesinden Farkları.....	370
6. Sonuç.....	371
II. ACENTELİK SÖZLEŞMESİ	371
A. SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	371
B. SÖZLEŞMENİN UNSURLARI	372
1. Bir Ticari İşletmeyi İlgilendiren Sözleşmelerde Aracılık Etme veya Bunları O İşletme Adına ve Hesabına Yapma Yetkisi	372
2. Belirli Bir Yer veya Bölgede Faaliyet Göstermek İçin Tekel Hakkı	373
3. Süreklilik Taşıyan Bir Çerçeve Sözleşme Olması	374
4. Bağımsızlık Unsuru	374
C. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ	375
D. MİLLETLERARASI NİTELİKTE ACENTELİK SÖZLEŞMELERİ.....	376
III. ÖZEL ACENTE TİPLERİ	376
A. KOMİSYONCU ACENTE (COMMISSIONNAIRE)	376

B. DÜKRÜVAR ACENTE (DEL CREDERE ACENTE)	377
C. CONFIRMING HOUSE	378
D. ALT ACENTE (SUB – AGENT)	379
IV. TARAFLARIN BORÇLARI.....	379
A. ACENTENİN BORÇLARI.....	379
1. Özen Yükümlülüğü	379
2. Sadakat Yükümlülüğü.....	380
3. Sır Saklama Yükümlülüğü	381
4. Bilgi Verme Yükümlülüğü	381
5. Hesap Verme Yükümlülüğü	381
6. Müvekkilin Menfaatlerini Koruma Yükümlülüğü	382
7. Müvekkilin Talimatlarına Uyma Yükümlülüğü	382
8. Rekabet Etmeme Yükümlülüğü	383
B. MÜVEKKİLİN BORÇLARI.....	384
1. Sadakat Yükümlülüğü.....	384
2. Komisyon Ödeme Yükümlülüğü	385
a. Genel Olarak	385
b. Acentenin Bölgesinden Ancak Acente Tarafından Tedarik Edilmemiş Siparişlerden Doğan Komisyon Ödeme Borcu.....	387
c. Tekrarlanan Siparişlerden Doğan Komisyon Borcu...	387
d. Dükrüvar Komisyonu	388
3. Acentenin Münhasır Faaliyet Yetkisini İhlal Etmeme Yükümlülüğü	388
4. Acentenin Masraflarını ve Zararlarını Karşılama Yükümlülüğü	389
5. Bilgi Verme Yükümlülüğü	389
V. ACENTE İLE MÜVEKKİL ARASINDAKİ İLİŞKİ	390
A. ACENTENİN TEMSİL YETKİSİ.....	390
1. Genel Olarak.....	390
a. Sözleşme Akdetme Yetkisi.....	390

b. Diğer Yetkileri.....	390
2. Gerçek Yetki ve Görünüştteki Yetki.....	391
3. Zorunluluktan Doğan Yetki.....	392
B. MÜVEKKİLİN İFŞASI.....	393
VI. ACENTELİK SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	394
A. SÖZLEŞMENİN SONA ERME NEDENLERİ.....	394
1. Sürenin Sona Ermesi.....	394
2. Taraflardan Birinin Yapacağı Fesih Bildirimi (Olağan Fesih)	395
3. Taraflardan Birinin Sözleşmeyi Haklı Nedenle Feshetmesi (Olağanüstü Fesih)	395
4. Taraflardan Birinin Ölümü, İflâsı, Kısıtlanması veya Ehliyetsini Kaybetmesi	396
B. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI	396
1. Tazminat Talepleri.....	397
a. Haklı Nedenle Fesheden Tarafın Tazminat Talebi.....	397
b. Başlanmış İşlerin Tamamlanmaması Yüzünden Uğranılan Zararın Tazmini	397
c. Acentenin Denkleştirme İstemi	398
2. Diğer Talepler	399
3. Devam Eden Borçlar	399
a. Sır Saklama Yükümlülüğü	399
b. Rekabet Yasağı.....	399
c. Acentenin Müvekkilin Menfaatlerini Koruma Yükümlülüğü	400
VII. ACENTELİK HUKUKUNUN BİRLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK MİLLETLERARASI ÇALIŞMALAR.....	401
A. SERBEST ÇALIŞAN TİCARİ ACENTELER HAKKINDA AT YÖNERGESİ (COUNCIL DIRECTIVE 86/653/EEC OF 18 DECEMBER 1986 ON THE COORDINATION OF THE LAWS OF	

THE MEMBER STATES RELATING TO SELF-EMPLOYED COMMERCIAL AGENTS)	401
1. Yönerge'ye Duyulan Gereksinim	401
2. Yönerge'nin Kabulü	402
3. Yönerge'nin Amacı.....	402
4. Yönerge'nin Uygulama Alanı.....	403
5. Yönerge'nin Önemli Düzenlemeleri.....	403
a. Yönerge m. 3-4: Tarafların Hak ve Borçları	403
b. Yönerge m. 7: Acentenin Komisyona Hak Kazanması	403
c. Yönerge m. 8: Acentenin Acentelik Sözleşmesi Sona Erdikten Sonra Tamamlanan İşlemlerden Komisyona Hak Kazanması	404
d. Yönerge m. 10: Komisyona Hak Kazanma ve Komisyonun Ödenme Zamanı.....	404
e. Yönerge m. 14: Belirli Süreli Acentelik Sözleşmesinin Belirsiz Süreli Hale Gelmesi.....	405
f. Yönerge m. 17: Sona Erme Tazminatı	405
g. Yönerge m. 20: Rekabet Yasağı Anlaşması	406
B. MİLLETLERARASI MAL SATIMINDA ACENTELİK HAKKINDA ANTLAŞMA (CONVENTION ON AGENCY IN THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS)	406
1. Antlaşma'ya Duyulan Gereksinim.....	406
2. Antlaşma'nın Kabulü.....	407
3. Antlaşma'nın Amacı	407
4. Antlaşma'nın Uygulama Alanı.....	407
5. Antlaşma'nın Önemli Düzenlemeleri	408
a. Antlaşma m. 9-10: Acenteye Yetki Verilmesi ve Yetkinin Kapsamı.....	408
b. Antlaşma m. 13: Müdahale ve Seçim Hakları.....	408
c. Antlaşma m. 14: Görünüşte Yetki.....	408

d. Antlaşma m. 17-20: Acentenin Yetkisinin Sona Ermesi	409
--	-----

Üçüncü Bölüm

TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ

I. KAVRAM	411
A. TANIM	411
B. ORTAYA ÇIKIŞI	412
C. ÖNEMİ	413
D. BENZER SÖZLEŞMELERDEN AYIRT EDİLMESİ	414
1. Satış Sözleşmesinden Farkları	414
2. Satış için Bırakma Sözleşmesinden Farkları	415
3. Acentelik Sözleşmesinden Farkları	415
4. Franchise Sözleşmesinden Farkları	417
5. Komisyon Sözleşmesinden Farkları	417
6. Hizmet Sözleşmesinden Farkları	417
II. TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİ	418
A. SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ	418
B. SÖZLEŞMENİN UNSURLARI	420
1. Tekel Hakkı	420
a. Genel Olarak	420
b. Tekel Hakkının Dereceleri	421
c. Tekel Hakkının Sınırları	421
aa. Süre Bakımından	422
bb. Tekel Bölgesi veya Müşteri Çevresi Bakımından	422
cc. Malların Çeşidi Bakımından	423
d. Tekel Hakkı ile Rekabet Hukukunun İlişkisi	423
aa. Haksız Rekabet Açısından	423
bb. Rekabetin Korunması Açısından	425
2. Süreklilik Taşıyan Bir Çerçeve Sözleşme Bulunması	426
3. Kendi Adına ve Hesabına Davranma	426

4.	Pazarlama, Satış ve Sürümü Artırma Faaliyetinde Bulunma.....	427
5.	Diğer Unsurlar	427
a.	Satış Sonrası Servis ve Garanti Vermek.....	427
b.	Sağlayıcıya Bilgi Vermek	428
c.	Rekabet ve Doğrudan Satış Yasağı.....	428
d.	Reklam ve Tanıtım Malzemesi Vermek.....	428
C.	SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	428
D.	MİLLETLERARASI NİTELİKTE TEK SATICILIK SÖZLEŞMELERİ.....	429
III.	TARAFLARIN BORÇLARI.....	430
A.	TEK SATICININ BORÇLARI.....	430
1.	Asgari Alım Yükümlülüğü.....	430
2.	Sürümü Arttırma Yükümlülüğü	431
3.	Sadakat Yükümlülüğü.....	432
4.	Sır Saklama Yükümlülüğü	433
5.	Sağlayıcıya Bilgi Verme Yükümlülüğü.....	433
6.	Sağlayıcının Talimatlarına Uyma Yükümlülüğü	433
7.	Satış Sonrası Hizmet Verme Yükümlülüğü	434
8.	Sağlayıcı ile Rekabet Etmeme Yükümlülüğü	435
B.	SAĞLAYICININ BORÇLARI.....	435
1.	Mal Teslim Yükümlülüğü	435
2.	Tek Satıcıyı Destekleme Yükümlülüğü	436
3.	Bilgi Verme Yükümlülüğü	436
4.	Tekel Hakkını İhlal Etmeme Yükümlülüğü	437
IV.	TEK SATICILIK SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	438
A.	SÖZLEŞMENİN SONA ERME NEDENLERİ.....	438
1.	Sürenin Sona Ermesi.....	438
2.	Taraflardan Birinin Yapacağı Fesih Bildirimi (Olağan Fesih)	439

3. Taraflardan Birinin Sözleşmeyi Haklı Nedenle Feshetmesi (Olağanüstü Fesih)	440
4. Taraflardan Birinin Ölümü, İflası veya Ehliyetini Kaybetmesi	441
B. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI	442
1. Genel Olarak	442
a. Tekil Satış Sözleşmelerine (Mevcut Siparişlere) Etkisi	442
b. Geri Verme Borçları.....	443
2. Tazminat Talepleri.....	443
a. Haklı Nedenle Fesih Halinde Tazminat Talebi.....	443
b. Tek Satıcının Denkleştirme İstemi.....	444
3. Devam Eden Borçlar	447
a. Sır Saklama Yükümlülüğü	447
b. Rekabet Yasağı.....	447

Dördüncü Bölüm

FRANCHİSE SÖZLEŞMESİ

I. KAVRAM	449
A. TANIM.....	449
B. ORTAYA ÇIKIŞ.....	450
C. ÖNEMİ.....	451
D. BENZER SÖZLEŞMELERDEN AYIRT EDİLMESİ.....	452
1. Tek Satıcılık Sözleşmesinden Farkları	452
2. Lisans Sözleşmesinden Farkları	453
3. Acentelik Sözleşmesinden Farkları.....	454
4. Satış Sözleşmesinden Farkları.....	455
II. FRANCHİSE SÖZLEŞMESİ.....	455
A. SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	455
B. SÖZLEŞMENİN UNSURLARI	456

---

1. Süreklilik Taşıyan Bir Çerçeve Sözleşme Bulunması.....	456
2. Kendi Adına ve Hesabına Davranma	457
3. Franchise Sistemi.....	458
a. Üretim, İşletme ve Pazarlama Sistemi.....	458
b. Franchise Organizasyonu	459
4. Dikey İşbirliği	459
5. Ücret.....	460
6. Tekel Hakkı	460
C. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ	461
D. MİLLETLERARASI NİTELİKTE FRANCHİSE SÖZLEŞMELERİ.....	462
E. MASTER FRANCHİSE – ALT FRANCHİSE.....	463
III. TARAFLARIN BORÇLARI.....	464
A. FRANCHİSE ALANIN BORÇLARI.....	464
1. Ücret Ödeme Yükümlülüğü	464
2. Sürümü Arttırma Yükümlülüğü	465
3. Franchise Sistemindeki Fikri ve Sınai Unsurları Kullanma Yükümlülüğü.....	466
4. Franchise Veren Talimatlarına Uyma Yükümlülüğü	466
5. Sadakat ve Özen Yükümlülüğü	467
a. Franchise Veren ile Rekabet Etmeme Yükümlülüğü..	467
b. Sır Saklama Yükümlülüğü	468
c. Franchise Verene Bilgi Verme Yükümlülüğü	469
d. Bizzat İfa Yükümlülüğü	469
B. FRANCHİSE VERENİN BORÇLARI.....	470
1. Sözleşme Öncesi Bilgi Verme Yükümlülüğü.....	470
2. Gayri Maddi Malları Franchise Alanın Kullanımına Sunma ve Bunlardan Yararlanılmasını Sağlama Yükümlülüğü	471
a. Patent	472
b. Marka.....	473

c. Ticaret Unvanı ve İşletme Adı	474
d. Teknik Bilgi	475
3. Franchise Alanı Koruma ve Destekleme Yükümlülüğü ...	475
a. Franchise Alanın İşletmesinin Kurulmasında ve Donanımında Yardımcı Olmak	476
b. Franchise Alanı Eğitmek ve Bilgi Vermek	477
c. Reklam Yapmak	477
4. Mal Teslim Yükümlülüğü	478
IV. FRANCHİSE SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ	478
A. SÖZLEŞMENİN SONA ERME NEDENLERİ	479
1. Sürenin Sona Ermesi	479
2. Taraflardan Birinin Yapacağı Fesih Bildirimi (Olağan Fesih)	479
3. Taraflardan Birinin Sözleşmeyi Haklı Nedenle Feshetmesi (Olağanüstü Fesih)	481
4. Taraflardan Birinin Ölümü, İflası veya Ehliyetsizliğini Kaybetmesi	482
B. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI	483
1. Franchise Alanının Sözleşme Sonrası Gayri Maddi Malları Kullanmama ve Verilenleri İade Borcu	483
2. Franchise Vereninin Sözleşme Sonrası Geri Alım Borcu	484
3. Tazminat Talepleri	484
a. Haklı Nedenle Fesih Halinde Tazminat Talebi	484
b. Franchise Alanının Denkleştirme İstemi	485
4. Devam Eden Borçlar	487
a. Sır Saklama Yükümlülüğü	487
b. Rekabet Yasağı	487

Beşinci Bölüm
LİSANS SÖZLEŞMESİ

I.	KAVRAM	489
A.	TANIM.....	489
B.	ORTAYA ÇIKIŞI.....	490
C.	ÖNEMİ.....	490
1.	Mevcut Rekabet Ortamı.....	490
2.	Stratejik Nedenler	491
D.	BENZER SÖZLEŞMELERDEN AYIRT EDİLMESİ.....	492
1.	Franchise Sözleşmesinden Farkları	492
a.	Konu Bakımından.....	492
b.	Tarafların Edimleri Bakımından	493
c.	Şekil Bakımından	493
2.	Eser Sözleşmesinden Farkları	494
3.	Satış Sözleşmesinden Farkları.....	494
4.	Ürün Kirasından Farkları	494
5.	Vekalet Sözleşmesinden Farkları.....	495
II.	LİSANS SÖZLEŞMESİ.....	495
A.	SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	495
1.	Atipik (İsimsiz) Sözleşme	496
a.	Kendine Özgü (Sui Generis) Sözleşme Görüşü	496
b.	Karma Sözleşme Görüşü.....	497
2.	Tipik Sözleşme	497
B.	SÖZLEŞMENİN UNSURLARI	497
1.	Tekel Bir Hakkın, Belirli Bir Süre İçin Kullanımının ve Tasarrufunun Devri	497
2.	Ücret.....	498
C.	SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	499
D.	MİLLETLERARASI NİTELİKTE LİSANS SÖZLEŞMELERİ.....	499

III.	LİSANS SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ.....	501
A.	KULLANMA HAKKINA İLİŞKİN SINIRA GÖRE.....	501
1.	İnhisari Lisans Sözleşmesi.....	501
2.	İnhisari Olmayan (Basit) Lisans Sözleşmesi.....	501
B.	LİSANS KONUSUNUN KULLANIM ŞEKLİNE GÖRE	502
1.	Üretim Lisansı	502
2.	Satış Lisansı	502
3.	Kullanma Lisansı	503
C.	SÖZLEŞMEYE KONU HAKKA GÖRE.....	503
1.	Patent Lisansı Sözleşmesi.....	504
2.	Tasarım Lisansı Sözleşmesi	505
3.	Teknik Bilgi Lisansı Sözleşmesi	505
4.	Marka Lisansı Sözleşmesi	506
D.	ALT LİSANS.....	507
IV.	TARAFLARIN BORÇLARI	508
A.	LİSANS VERENİN BORÇLARI	508
1.	Hakkın Kullanımını Devretme Borcu.....	508
2.	Hakkın Varlığını ve Değerini Koruma Borcu.....	509
3.	Sadakat Borcu	509
B.	LİSANS ALANIN BORÇLARI.....	509
1.	Ücret Ödeme Borcu.....	509
2.	Hakkı Koruma Borcu.....	510
3.	Sadakat Borcu	510
4.	Sır Saklama Borcu.....	510
V.	LİSANS SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ	511
A.	SÖZLEŞMENİN SONA ERME NEDENLERİ.....	511
1.	Sürenin Sona Ermesi	511
2.	Sözleşmenin Sona Erme Nedeninin Gerçekleşmesi.....	511
3.	Taraflardan Birinin Yapacağı Fesih Bildirimi (Olağan Fesih)	512

4. Taraflardan Birinin Sözleşmeyi Haklı Nedenle Feshetmesi (Olağanüstü Fesih)	512
5. Taraflardan Birinin Ölümü, İflası veya Ehliyetini Kaybetmesi	514
B. SÖZLEŞMENİN SONA ERMESİNİN HÜKÜM VE SONUÇLARI	514
1. Tazminat Talepleri	514
a. Haklı Nedenle Fesih Halinde Tazminat Talebi	514
b. Diğer Tazminat Talepleri	515
2. Sözleşmenin Sona Ermesinden Sonra Ortaya Çıkan/ Devam Eden Borçlar	515
a. Lisans Alanın Sözleşme Konusu Hakları Kullanmama Borçları	515
b. Lisans Alanın Sır Saklama Yükümlülüğü	516
VI. LİSANS SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN MİLLETLERARASI HUKUKTAKİ DÜZENLEMELER	517
A. ABİHA M. 101/1	517
B. ABİHA M. 101/3	518
C. AVRUPA KOMİSYONU GRUP MUAFİYETLERİ	518

Üçüncü Kitap

ÖDEME ŞEKİLLERİ

I. AKREDİTİF	521
A. TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	522
B. UYGULANACAK KURALLAR	523
C. TARAFLARI VE İŞLEYİŞİ	525
D. AKREDİTİFTE BELGELER	529
E. AKREDİTİF TÜRLERİ	531
1. Dönülebilir Akreditif (Revocable Letter of Credit)	532
2. Dönülemez Akreditif (Irrevocable Letter of Credit)	533

a. Teyitsiz Akreditif.....	533
b. Teyitli Akreditif.....	534
3. Görüldüğünde Ödenen Akreditif (At Sight Letter of Credit)	535
4. Poliçeli Akreditif.....	535
a. Kabul Akreditifi	535
b. İştira Akreditifi.....	536
5. Ödenmesi Ertelenmiş Akreditif (Vadeli Akreditif - Deferred Payment Letter of Credit)	536
6. Kırmızı Kayıtlı (Red Clause) Akreditif.....	536
7. Yeşil Kayıtlı (Green Clause) Akreditif.....	537
8. Garanti Akreditifi (Standby Letter of Credit)	537
9. Karşılıklı (Back-to-Back) Akreditif.....	537
II. VESAİK MUKABİLİ ÖDEME.....	538
A. TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	539
B. TARAFLARI VE İŞLEYİŞİ	539
C. VESAİK MUKABİLİ ÖDEME TÜRLERİ.....	542
1. Vesaik Mukabili Ödeme (Documents against Payment) .	542
2. Poliçe Kabulü Karşılığında Vesaikin Teslimi (Documents against Acceptance)	543
3. Vesaikin Taahhütname Karşılığında Teslimi (Documents against Letter of Undertaking)	543
4. Vesaikin Banka Garantisi Karşılığında Teslimi (Document against Payment Guarantee)	544
III. MAL MUKABİLİ ÖDEME	544
A. TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	544
B. TARAFLARI VE İŞLEYİŞİ	545
IV. PEŞİN ÖDEME	545
A. TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	545
B. TARAFLARI VE İŞLEYİŞİ	546

Dördüncü Kitap
MİLLETLERARASI UYUŞMAZLIKLARIN
ÇÖZÜM YOLLARI

Birinci Bölüm

GİRİŞ

- I. GENEL OLARAK 549
- II. HAKLARIN MAHKEME ÖNÜNDE İLERİ SÜRÜLMESİ .. 551
- A. TÜRK MAHKEMESİNİN YETKİLİ KILINMASI 552
- B. YABANCI MAHKEMENİN YETKİLİ KILINMASI 554
- C. UYGULANACAK HUKUK..... 555
- III. UYUŞMAZLIKLARIN TAHKİM YOLUYLA ÇÖZÜMÜ 556
- A. TAHKİM YOLUNUN SEÇİLMESİNİN NEDENLERİ .. 557
- B. TAHKİME İLİŞKİN YAPILAN ULUSLARARASI
ÇALIŞMALAR 558
- C. TAHKİM TÜRLERİ 559
1. Ad Hoc Tahkim..... 559
2. Kurumsal Tahkim..... 560

İkinci Bölüm

MİLLETLERARASI TAHKİM

- I. TAHKİME İLİŞKİN BAZI ORTAK KONULAR 563
- A. TAHKİM ANLAŞMASI 563
1. Ehliyet..... 566
2. Belirli Bir Hukuki İlişki 566
3. Yazılılık Koşulu 567
- a. İmza..... 569
- b. Atıf (incorporation)..... 571
4. Temsil Yetkisi.....574

a. Şirket Organları Tarafından Tahkim Anlaşması Yapılması.....	576
b. Tacir Yardımcıları Tarafından Tahkim Anlaşması Yapılması.....	576
5. Tahkime Elverişlilik.....	577
6. Tahkim Anlaşmasının Bağımsızlığı.....	582
7. Tahkim Anlaşmasına Uygulanacak Hukuk	583
8. Tahkim Anlaşmasının Üçüncü Kişilere Etkisi.....	585
a. Tüzel Kişilik Perdesinin Kaldırılması	587
b. Grup Şirketler Doktrini.....	588
c. Konişmento Hükümleri	593
d. Sigorta	596
e. Alacağın Temliki.....	597
B. HAKEMLERİN ATANMASI.....	598
C. TAHKİMDE YARGILAMA USULÜ.....	598
D. TAHKİME UYGULANACAK HUKUK	599
E. TAHKİM YERİ.....	599
F. TAHKİM DİLİ	601

Üçüncü Bölüm

ICC TAHKİM KURALLARI

I. GENEL OLARAK	603
II. TAHKİM TALEBİ VE TAHKİM TALEBİNE CEVAP.....	604
III. HAKEMLER VE HAKEMLERİN SEÇİMİ.....	605
A. TEK HAKEMİN KARARLAŞTIRILMIŞ OLMASI	606
B. ÜÇ HAKEMİN KARARLAŞTIRILMIŞ OLMASI.....	606
C. HAKEMLERİN NİTELİKLERİ.....	606
IV. DOSYANIN HAKEME TEVDİİ VE GÖREV BELGESİ	610
A. GENEL OLARAK	610
B. GÖREV BELGESİ'NİN HAZIRLANMASI.....	616

C. GÖREV BELGESİ'NİN İMZALANMASI VE HAKEM HEYETİNİN ROLÜ	617
V. USULE İLİŞKİN PROGRAM	619
VI. YENİ TALEPLER	620
VII. HAKEM VEYA HAKEMLERCE YARGILAMANIN YAPILMASI.....	622
A. DURUŞMALAR.....	623
1. Genel Olarak	623
2. ICC Kuralları Uyarınca	627
B. TANIK İFADESİ.....	630
C. DURUŞMA TUTANAĞI	634
VIII. YARGILAMANIN SONA ERMESİ.....	635
IX. KARARIN VERİLMESİ, KARARIN DÜZELTİLMESİ VE TAVZİH	635
A. KARARIN VERİLMESİ.....	635
B. KARARIN DÜZELTİLMESİ VE TAVZİH	638
1. Genel Olarak	638
2. ICC Kuralları Uyarınca	639
X. HAKEM KARARININ BAĞLAYICILIĞI	641
XI. SÜRE VE ÜCRET.....	642
XII. ICC SERİ TAHKİM KURALLARI	644

Dördüncü Bölüm

4686 SAYILI MİLLETLERARASI TAHKİM KANUNU

I. GENEL OLARAK	645
II. TAHKİM USULÜ.....	646
A. TAHKİM TALEBİ VE TAHKİM TALEBİNE CEVAP.....	646
B. HAKEMLER VE HAKEMLERİN SEÇİMİ	647
1. Tek Hakemin Kararlaştırılmış Olması	647
2. Birden Çok Hakemin Kararlaştırılmış Olması	648
C. DOSYANIN HAKEME TEVDİİ VE GÖREV BELGESİ ..	649

D. HAKEM VEYA HAKEMLERCE YARGILAMANIN YAPILMASI	650
E. YARGILAMANIN SONA ERMESİ	651
F. KARARIN VERİLMESİ, DÜZELTİLMESİ, TAVZİH VE KARARIN İPTALİ	652
1. Kararın Verilmesi.....	652
2. Kararın Düzeltilmesi ve Tavzih.....	653
3. Kararın İptali.....	654
G. SÜRE VE ÜCRET	656

Beşinci Bölüm

İSTANBUL TAHKİM MERKEZİ TAHKİM KURALLARI

I. GENEL OLARAK	659
II. TAHKİM TALEBİ VE TAHKİM TALEBİNE CEVAP	660
III. HAKEMLER VE HAKEMLERİN SEÇİMİ	660
IV. DOSYANIN HAKEME TEVDİİ VE GÖREV BELGESİ	661
V. HAKEMLER TARAFINDAN YARGILAMANIN YAPILMASI	661
VI. YARGILAMANIN SONA ERMESİ	662
VII. KARARIN VERİLMESİ DÜZELTİLMESİ YORUMLANMASI VE TAMAMLANMASI	662
VIII. SÜRE VE ÜCRET	663
IX. SERİ TAHKİM KURALLARI	663

Altıncı Bölüm

UNCITRAL TAHKİM KURALLARI

I. GENEL OLARAK	665
II. TAHKİM TALEBİ VE HAKEM HEYETİNİN OLUŞUMU ..	665
A. TEK HAKEM ATANMASI.....	666
B. ÜÇ HAKEM ATANMASI.....	667

C. HAKEMLERİN REDDİ.....	667
III. TAHKİM YARGILAMASI.....	668
A. DAVA DİLEKÇESİ.....	668
B. CEVAP DİLEKÇESİ.....	669
C. İDDİA VE SAVUNMANIN DEĞİŞTİRİLMESİ VE GENİŞLETİLMESİ.....	669
D. DELİLLER.....	670
1. Tanık.....	670
2. Bilirkişi.....	670
E. DURUŞMALAR.....	671
IV. TAHKİM YERİ.....	672
V. HAKEM HEYETİNİN YETKİSİ.....	672
A. ESASA UYGULANACAK HUKUK.....	672
B. GEÇİCİ KORUMA ÖNLEMLERİ.....	673
C. HAKEM KARARI.....	673
1. Hakem Kararının Yorumu.....	673
2. Hakem Kararının Düzeltilmesi.....	674
3. Ek Karar.....	674
D. SULH	674
E. TAHKİM MASRAFLARI	675

Yedinci Bölüm

YABANCI HAKEM KARARLARININ TANINMASI VE TENFİZİ

I. GENEL OLARAK	678
II. NEW YORK SÖZLEŞMESİ UYARINCA	681
A. UYGULAMA KOŞULLARI.....	681
1. Genel Olarak.....	681
2. Yabancı Bir Hakem Kararı.....	682
3. Tahkim Sözleşmesi/Şartının Yazılı Olması	683

B. TENFİZ ENGELLERİ	688
1. Genel Olarak	688
2. Aleyhine Tenfiz İstenen Tarafça ileri Sürülen Tenfiz Engelleri	690
a. Tahkim Anlaşması Taraflarının Ehliyetsizliği veya Tahkim Anlaşmasının Hükümsüzlüğü	690
b. Davalıya Savunma Hakkı Tanınmaması	695
c. Kararın Hakemlerin Yetkisi Çerçevesinde Verilmemesi	698
d. Hakem Heyetinin Kuruluşu veya Tahkim Usulünün Hukuka Uygun Olmaması	702
aa. Hakem Heyetinin Kuruluşunun Hukuka Uygun Olmaması	702
bb. Tahkime Uygulanacak Usul Kurallarına Aykırılık	705
e. Hakem Kararının Bağlayıcı Olmaması veya İptal Edilmiş yahut İcrasının Geri Bırakılmış Olması	710
aa. Hakem Kararının Bağlayıcı Olmaması	711
bb. Hakem Kararının İptal Edilmiş yahut İcrasının Geri Bırakılmış Olması	712
3. Mahkemenin Re'sen Dikkate Alacağı Tenfiz Engelleri ...	716
a. Kararın Tenfiz Edileceği Ülke Hukukuna Göre Tahkime Elverişli Olmaması	717
b. Kararın Tenfiz Devleti Hukukunun Kamu Düzenine Aykırı Olması	717
aa. Genel Olarak	717
bb. Hakem Kararlarının Tenfizini İçeren İçtihatlarda Kamu Düzeni	722

Sekinci Bölüm

UYUŞMAZLIKLARIN ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI (ADR) İLE ÇÖZÜMÜ

I. GENEL OLARAK	725
-----------------------	-----

II. UZLAŖTIRMA.....	725
A. ICC UZLAŖTIRMA KURALLARI.....	726
B. UNCITRAL UZLAŖTIRMA KURALLARI.....	728
1. UzlaŖtırma Talebi.....	728
2. UzlaŖtırıcı Atanması.....	729
3. UzlaŖtırma Prosedürü.....	729
4. UzlaŖma	731
5. UzlaŖtırma Masrafları.....	731
C. MİLLETLERARASI TİCARİ UZLAŖTIRMAYA İLİŖKİN UNCITRAL MODEL KANUNU.....	732
1. Uygulama Alanı	732
2. UzlaŖtırma Usulü	734
3. Delil Yasağı.....	736
4. Tahkim ya da Mahkemeye BaŖvuru.....	737
5. Sulh AnlaŖmasının İcrası	738

EKLER

United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods.....	743
Milletlerarası Mal Satımına İliŖkin SözleŖmeler Hakkında BirleŖmiŖ Milletler AntlaŖması.....	781
Incoterms ^(R) 2020.....	821
GENEL KAYNAKÇA.....	987
KAVRAM DİZİNİ.....	993